

FIATAL TUDÓSOK VERSENGENEK

A Magyar Innovációs Szövetség, az Emmi és az MTVA közreműködésével meghirdetett 22. ifjúsági tudományos és innovációs tehetségkutató verseny második szakasza lezárult. A 20 év alattiaknak kiírt verseny ösztöndíjalapja csaknem 2,5 millió forint. A május 3-i határidőre a második fordulóra továbbjutott 72 pályázatból 59 pályamunka kidolgozása fejeződött be, ebből 34-en egyénileg, míg 25-en csapatban dolgozták ki, valósították meg innovatív ötletüket. A legnépszerűbb szakterületek a biológiai, az informatikai, az egyéni újszerű mobil alkalmazások, valamint műszaki jellegű témák voltak. A fiatalok a beadás után az elkészült prototípusokat, modelleket működés közben is bemutatják a zsűritagoknak, valamint beszámolnak a tudományos kutatásaik során elért eredményeikről is. A legjobb 20 pályamunkát az érdeklődők június 10–11-én az Akvárium Klubban láthatják. A nyertesek a díjakkal járó pénzjutalom (egyéves ösztöndíj) mellett több pontot kapnak a felvételihez a műszaki, természettudományos képzést nyújtó egyetemi és főiskolai karokon. A legjobb pályázatok (összesen legfeljebb három) indulhatnak 2013 szeptemberében az EU által szervezett Fiatal tudósok versenyén Prágában.



MAGYAR–LENGYEL KOOPERÁCIÓ INDUL

A magyar és a lengyel biotechnológiai szövetség együttműködési megállapodást írt alá a Budapesten rendezett BioForum 2013 biotechnológiai konferencia és szakmai kiállítás keretében. A megállapodás alapján mindkét szervezet támogatja a biotechnológia fejlődését, megosztják tapasztalataikat és mind gazdasági, mind társadalmi oldalról igyekeznek biotechbarát környezetet kialakítani. Céljuk, hogy felhívják a nagyobb nemzetközi biotechnológiai cégek figyelmét a régiós lehetőségekre, valamint nemzetközi – elsősorban uniós – kutatás-fejlesztési pályázatokon vegyenek részt. A két ország önmagában nem képes hatékony és erős gazdasági háttérrel rendelkező biotechnológiai szektort létrehozni, amely a világpiacra ütőképes – véli Duda Ernő, a magyar szervezet elnöke. A régióban egyre nagyobb hangsúlyt kap a biotechnológia: több mint 300 cég működik ezen a területen, elsősorban a visegrádi államokban. A BioForumot évente rendezik a közép- és kelet-európai régióban azzal a céllal, hogy platformot teremtsen a cégek közötti együttműködésnek és elősegítse a biotechnológiai szolgáltatások és k+f partnerségek kialakulását.

EGYÜTTMŰKÖDIK A TATA ÉS AZ ELTE

Határozatlan idejű együttműködési megállapodást kötött az Eötvös Loránd Tudományegyetem (ELTE) és a Tata Consultancy Services Ltd. magyarországi fióktelepe. A



határozatlan idejű együttműködés olyan lehetséges közös ügyekre terjed ki, amelyek elősegítik az ELTE diplomásainak karrierjét és hozzásegítik őket lehetőségeik megvalósításához. Az egyetem és a vállalat az oktatás, az ösztöndíjak és a szakmai gyakorlatok biztosítása területén kíván együttműködni – adta hírül az ELTE. A megállapodás első lépéseként a Tata három tehetséges, nyelvszakon tanuló hallgatónak ad tanulmányi ösztöndíjat. A lépéssel a cég globális AIP (Academic Interface Programme) programját Magyarországra is kiterjeszti – mondta Dinesh P. Thampi, a Tata elnökhelyettese, a szolgáltató központ igazgatója.

Újra agykutató kapott Bolyai-díjat

Nusser Zoltán neurobiológus vehette át május 26-án a hazai tudomány egyik legrangosabb elismerését, a Bolyai János alkotói díjat. A százezer eurós pénzjutalommal járó kitüntetést az idén hetedik alkalommal ítéltek oda. Nusser kutatási területe az idegsejtek kapcsolatrendszer, az idegsejtek közötti információáramlások, a szinaptikus kapcsolatok feltérképezése. Az agykutató 2012-ben Széchenyi-díjat kapott, 2013-tól az MTA rendes tagja. Szabó Gábor, az MTA Alapítvány kuratóriumának elnöke Nusser pályafutását ismertette elmondta, hogy a díjazott az idegsejtek közötti információáramlás molekuláris alapjait kutatja és jelentős eredményekkel járult hozzá az agyi receptorok működésének megismeréséhez. A budapesti Állatorvos-tudományi Egyetemen szerzett diplomát, majd Oxfordban doktoranduszként az Agy díjas Somogyi Péter tanítványa volt, ezután Londonban és Los Angelesben folytatott ideglettani kutatásokat, és olyan gátló mechanizmust fedezett fel, amely nélkül mindenki epilepsziában szenvedne. A külföldön töltött évek után az amerikai és angliai ajánlatok ellenére Nusser 2000-tól Magyarországon folytatja kutatásait. Az MTA Kísérleti Orvostudományi Kutatóintézetben (KOKI) alapított önálló kutatócsoportot. Azóta a legnevesebb tudományos folyóiratokban számos közleményt publikált és több nagy presztízsű pályázatot nyert el, amelyek révén 1,1 milliárd forint támoga-



► A Bolyai János matematikusról elnevezett díj civil kezdeményezésre létrehozott, tudományterülethez nem köthető elismerés. Létrehozását Somody Imre, a Pharmavit Rt. vezérigazgatója, Karsai Béla, a Karsai Holding vezérigazgatója, valamint Lantos Csaba, az OTP korábbi vezérigazgatója kezdeményezte, 2001-ben csatlakozott a Bolyai-díj Alapítványhoz Alexandr Brody író és reklámszakember, valamint Várkonyi Attila kockázati befektető. A díjat független díjbizottság ítéli oda, amelynek elnöke a mindenkorai államfő, további 14 tagja pedig a magyar tudományos élet kiemelkedő személyiségei közül kerül ki.

tást szerzett az intézetnek. A díjazott az egyik legfiatalabb magyar akadémikus: hat éve, 39 évesen lett az MTA levelező tagja és idén májusban választották rendes taggá.

A szakember két évtizede foglalkozik azzal, hogy kísérleti úton járjon hozzá az agy minél jobb megértéséhez. Különböző technikákkal vizsgálja a patkányok és eger idegsejtjeinek működését,

BOLYAI-DÍJASOK

Év	Név
2000	Freund Tamás neurobiológus
2002	Roska Tamás informatikus, villamosmérnök
2004	Bor Zsolt lézerfizikus
2007	Lovász László matematikus
2009	Ritoók Zsigmond ókorutató
2011	Perczel András kémikus
2013	Nusser Zoltán neurobiológus

Forrás: Napi Gazdaság-gyűjtés

a neuronok közötti kapcsolatrendszereket. Az agynak sok száz milliárd idegsejtje van, amelyek úgynevezett szinapszisokon keresztül beszélgetnek egymással. A neuronok attól függően, hogy honnan érkezik hozzájuk a szinapszisokon keresztül az ingerület, másképp reagálnak. Minden egyes idegsejt állandóan hallgatja a hozzá érkező információt, és a hallottak tükrében reagál. E válaszok molekuláris és sejtszintű mechanizmusát próbáljuk megérteni – változtatásait az idegtudós az mta.hu-nak.

NAPI

Változhat a szabályozás

Több ponton változhat a szerzői jogi és a szabadalmi törvény – derül ki a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium közigazgatási egyeztetésre bocsátott tervezetéből. E szerint a módosítások többségének célja, hogy az árva művek egyes megengedett felhasználási módjairól szóló 2012/28-as európai parlamenti és tanácsi irányelvet átültesse.

Árva műnek számít egy alkotás, ha annak jogosultja a gondos kutatás ellenére sem lelhető fel. Az árva mű jogosultja lehet ismeretlen személy – mert például álnéven publikált a szerző –, de tartózkodhat ismeretlen helyen is, ha például az örökös nem található meg. A szerzői jogi törvény 2009 óta hatályos rendelkezései alapján a Szellemi Tulajdon Nemzeti Hivatala (SZTNH) kérelemre – a felhasználás módjához és mértékéhez igazodó díj megállapítása mellett – ad engedélyt az árva mű felhasználására. A felhasználási engedély legfeljebb öt évre szól, és Magyarország területére terjed ki. Az engedély nem kizárólagos, nem ruházható át, további felhasználási engedély adására és a mű átdolgozására nem jogosít fel. A módosítást követően a közfeladatokat ellátó intézmények az állományukban megtalálható árva műveket hatósági engedély nélkül is digitalizálhatják és a jövőben hozzáférhetővé tehetik az interneten. A közszolgálati rádió és televízió az árva művet saját archívuma számára digitalizálhatja, katalogizálhatja és a nyilvánosság számára hozzáférhetővé teheti. Mivel az uniós irányelv által bevezetett felhasználások feltétele a Belső Piaci Harmonizációs Hivatal részéről egy egységes online nyilvántartás létrehozása, amely az irányelv tagállami átültetésének határidejére várható, az irányelv átültetését szolgáló rendelkezéseknél a tervezet 2014. október 29-ét jelöli meg hatálybalépési időpontként.

Az iparjogvédelmi szabályok módosításai főleg technikai jellegűek. Így például a szabadalmazási eljárásban az írásos véleménnyel kiegészített, újdonságkutatási jelentésre irányuló kérelem benyújtására nyitva álló határidő kettőtől tíz hónapra növekszik. Az írásos vélemény – indoklást is tartalmazó – előzetes megállapítás arról, hogy az újdonságkutatási jelentésben megjelölt iratokra és adatokra figyelemmel a találmány kielégíthető-e az újdonság, a feltalálói tevékenység és az ipari alkalmazhatóság követelményeit. A módosítás lehetőséget ad arra, hogy gyorsított eljárásban, két hónap alatt készüljön el – az írásos véleménnyel kiegészített – újdonságkutatási jelentés. A gyorsított jelentésnek dupla díja van. A tervezet szerint a módosított szabályok július elsején lépnek életbe.

NAPI

Szlovén–magyar fórumot rendeztek

Csaknem húsz szlovén és magyar vállalat részvételével innovációs fórumot rendezett Szlovénia budapesti nagykövetsége a Nemzeti Innovációs Hivatal és a Nemzeti Külgazdasági Hivatal (HITA) együttműködésével. A fórumon az érdeklődők tájékoztatást kaptak a két kormány innovációs intézkedéseiről, megismerkedhettek a szlovén, illetve a magyar kereskedelemfejlesztési és befektetési ügynökségek, valamint két innovatív vállalat tevékenységével. Az akadémiai kutatások eszközrendszeréről az MTA Wigner Fizikai Kutatóközpont, illetve Szlovénia legnagyobb kutatóintézet, a Josef Stefan Intézet munkatársai beszéltek. Az előadások után a megjelent magyar cégek képviselőinek lehetőségük volt személyes tárgyalásokat folytatni a szlovén delegáció képviselőivel. NAPI

► A mellékletet szerkesztette: Domokos László, domokoslaszlo@napi.hu

Nagyot nőhetne a szilikonprotézis gyártása

Miközben a KSH szerint évente mintegy ötezer ujjamputáció van, az elveszített végtagokat hozzávetőleg mintegy négyszáz esetben pótolják, noha Magyarországon is rendelkezésre áll a legmodernebb szilikonprotézis, amely mind esztétikailag, mind funkcionálisan teljessé teheti viselője életét – mondta lapunknak Ravasz Pál, a Szilikon-ház Kft. ügyvezetője.

A baleset vagy betegség miatt elveszített végtagok pótlására szolgáló szilikonprotéziseket már húsz éve használják a világban. Magyarországon tíz éve érhető el a módszer, s a kezűjprotéziseket a társadalombiztosítás 98 százalékban támogatja is. Az esztétikailag kilencvenszázalékos, funkcionálisan pedig kedvező esetben szintén kilencvenszázalékos hatékonyságú korrekciót nyújtó eszköz felhasználására azonban az indokolt tíz százaléknál is kevesebb esetben kerül sor, Ravasz Pál szerint egy-

szerűen azért, mert az orvosok nem ismerik a szilikonprotézist, az általa visszanyerhető munkaképességet – így nem is ajánlják a betegeknek.

A statisztikák szerint évente mintegy ötezer ujjat kell amputálni, ezzel szemben hozzávetőlegesen 400 szilikonujjat használnak fel, ebből 300 a kétfős Szilikon-ház manufaktúrában készül, évi mintegy 40 millió forgalmat generálva. A francia orvosi szilikonból egyedileg gyártott eszközt, a próbaidőszakot is beszámítva, másfél

hónap alatt készítik el. A cég tevékenységében 90 százalékot tesz ki az ujjak, illetve részleges kézpótlások gyártása, emellett évi 10-15 előláb-, 2-3 orr-, illetve fülprotézis is készül. A szilikon láb-, illetve fül- és orrprotéziseket egyedi elbírálás alapján téríti az Országos Egészségbiztosítási Pénztár, azaz a láb-, arc-, orr- és fülsérüléseknél a mindennapi élethez és a munkába álláshoz szükséges készségek visszaszerzése jóval nagyobb terhet ró a betegeknek. Egy orr- vagy fülprotézis ára 200–350 ezer forint,

a lábprotéziseké 300–400 ezer is lehet, amelyből 100–150 ezret áll a társadalombiztosítás. A gyártás folyamatát és magát a terméket is mind a mai napig folyamatosan fejlesztjük – mondta az ügyvezető, hozzátéve, hogy az ortopédiai, gyógyászati segédeszközök készítésénél a műszerészek a saját tapasztalataikra, az innen-onnan ellesett fogásokra vannak utalva, miután jelenleg nincs olyan iskola vagy képzés, ahol ezt a szakmát tanítanák Magyarországon.

SZEPESI ANITA